

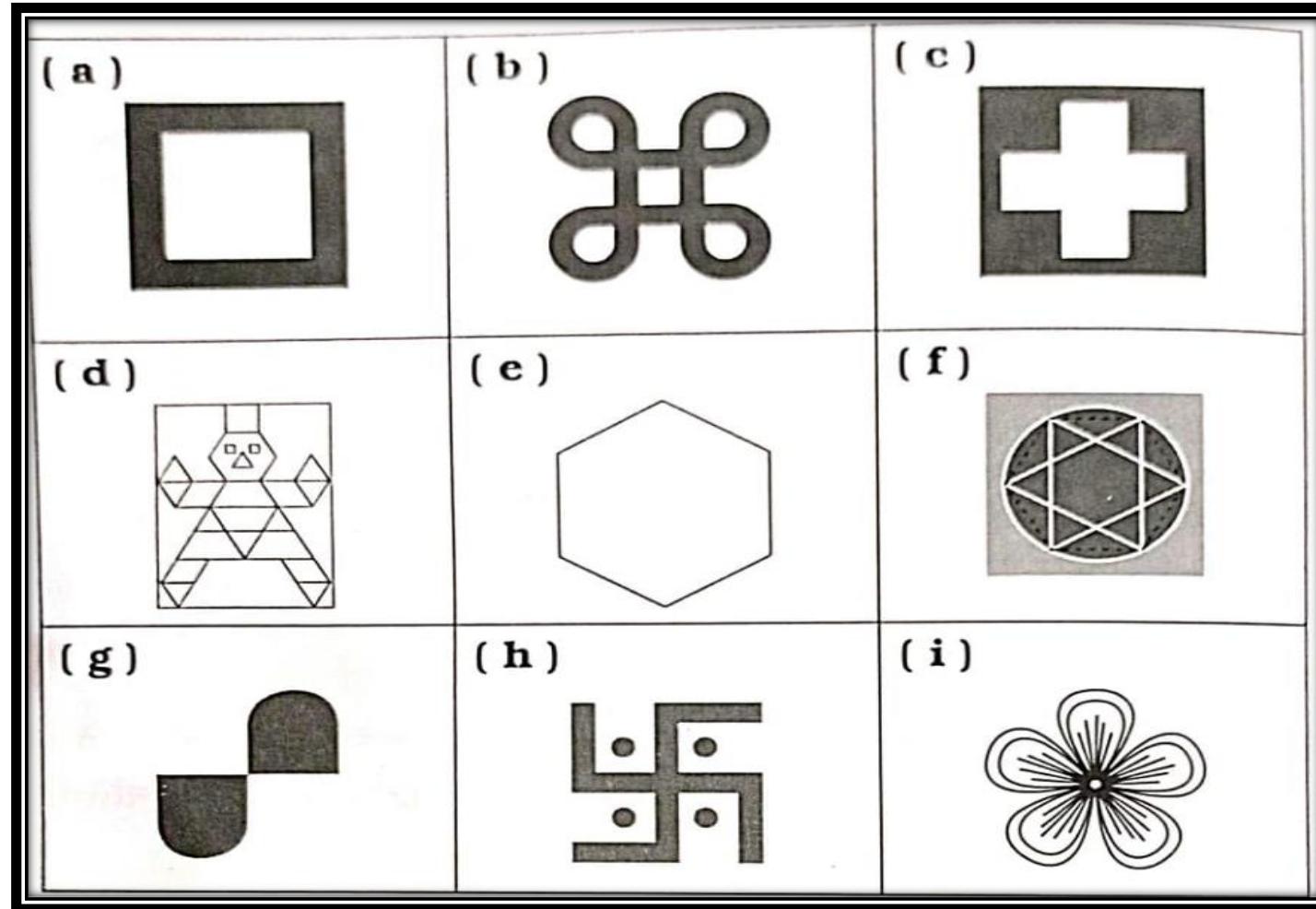
ધોરણ - 6 ગણિત

પ્રકરણ - 13

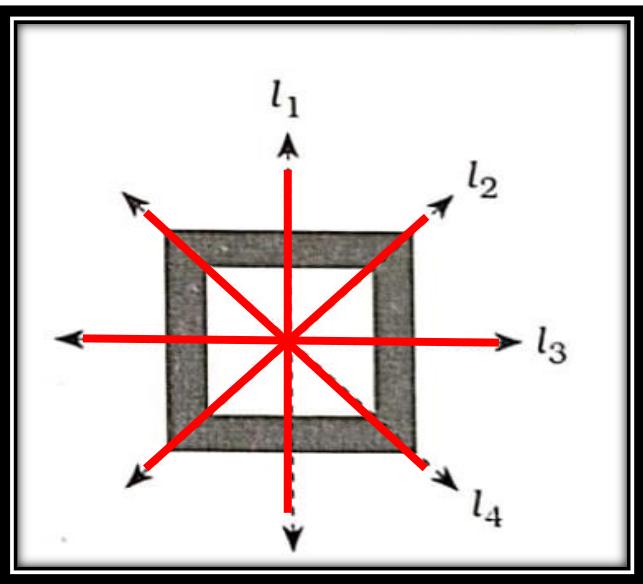
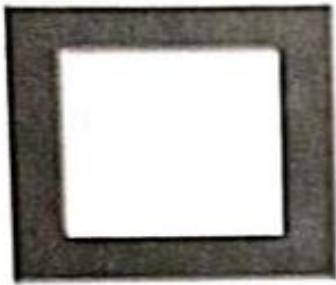
સંભિલ

સ્વાધ્યાય - 13.2

1. નીચેના દરેક આકાર માટે સંમિતિની રેખાઓની સંખ્યા શોધો :

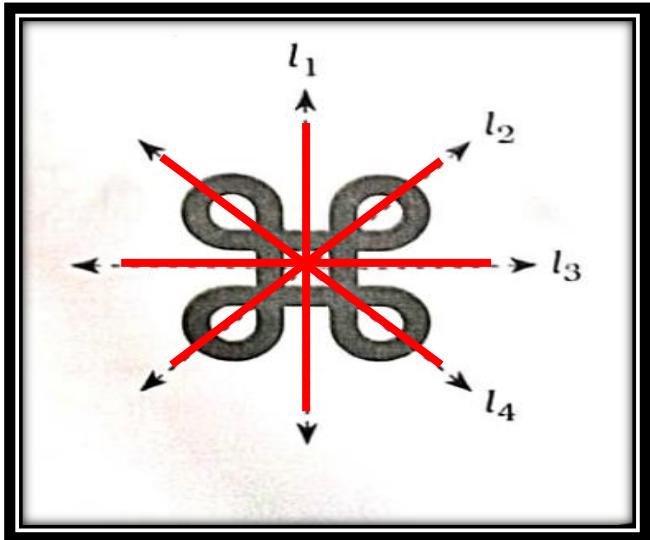

(a)

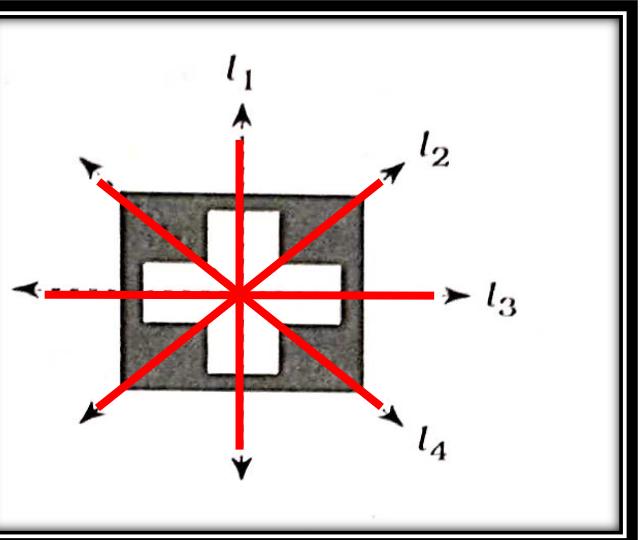
(a) અહીં આપેલા આકારમાં 4 સંમિતિની રેખાઓ છે. આકારમાં તે l_1, l_2, l_3 , અને l_4 , વડે દર્શાવેલ છે.

(b)

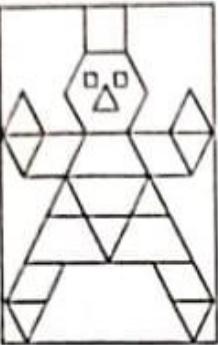
(b) અહીં આપેલા આકારમાં 4 સંમિતિની રેખાઓ છે. આકારમાં તે l_1, l_2, l_3 , અને l_4 , વડે દર્શાવેલ છે.

(c)

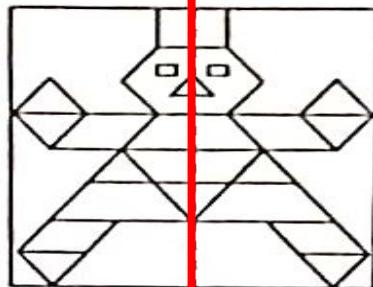
(c) અહીં આપેલ આકારમાં 4 સમિતિની રેખાઓ છે. આકારમાં તે l_1, l_2, l_3 , અને l_4 , વડે દર્શાવેલ છે.

(d)

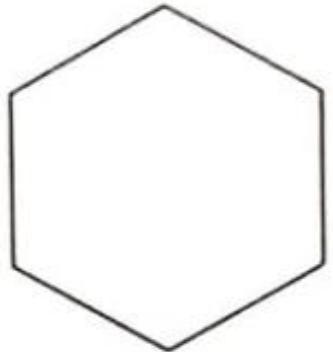
(d) અહીં આપેલ આકારમાં માત્ર 1 સંમિતિની રેખા
છ. આકારમાં તો થી દર્શાવેલ છ.

↑

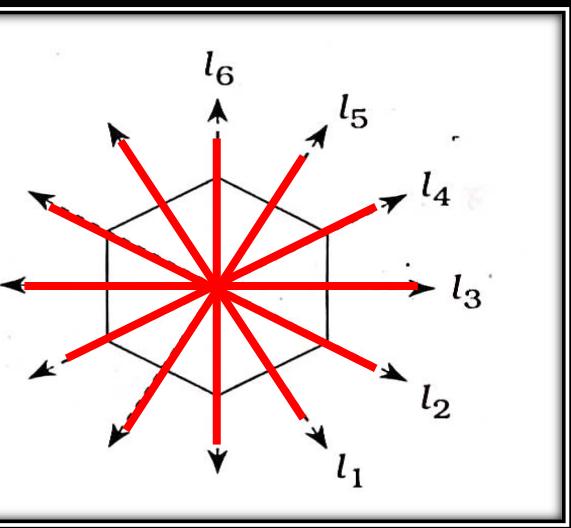
↓

(e)

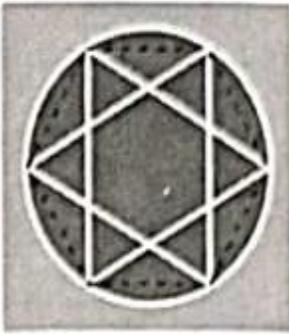

(e) અહીં આપેલ આકારમાં 6 સંમિતિનીરેખાઓ

છ. આકારમાં તો, l_1, l_2, l_3, l_4, l_5 , અને
 l_6 વડે દર્શાવેલ છે.

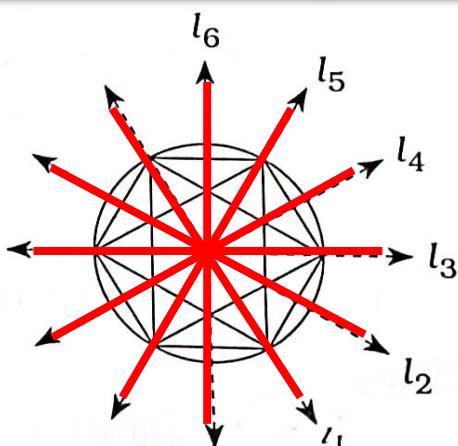

(f)

(f) અહીં આપેલ આકારમાં 6 સંમિતિનીરેખાઓ

છ. આકારમાં તે l_1, l_2, l_3, l_4, l_5 , અને l_6 ,
વડે દર્શાવેલ છે.

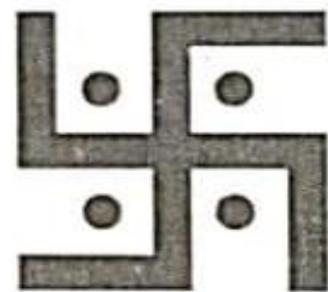

(g)

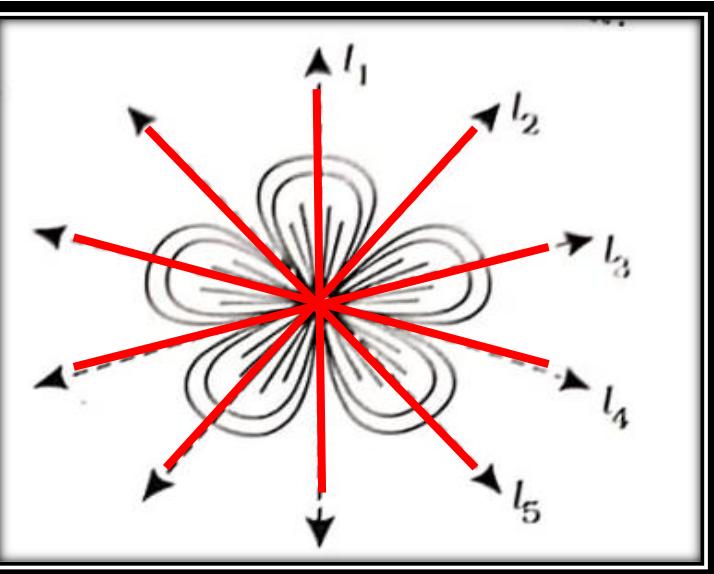
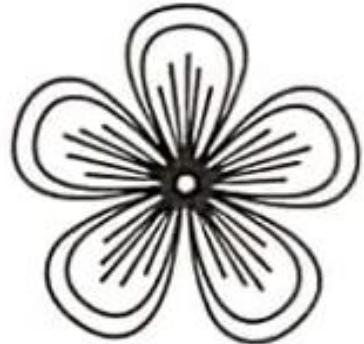
(g) અહીં આપેલ આકાર સમપ્રમાણ નથી
તથી તેમાં સમિતિની રેખા નથી.

(h)

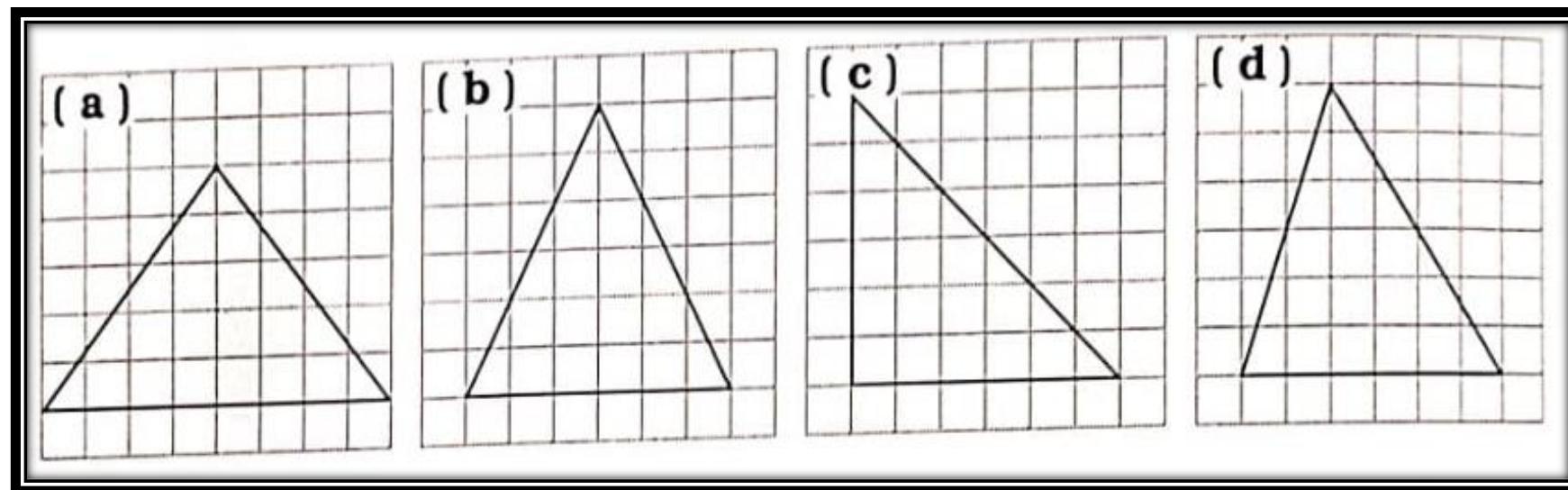
(h) અહીં આપેલા આકાર સમપ્રમાણ નથી
તથી તેમાં સંમિતિની રેખા નથી.

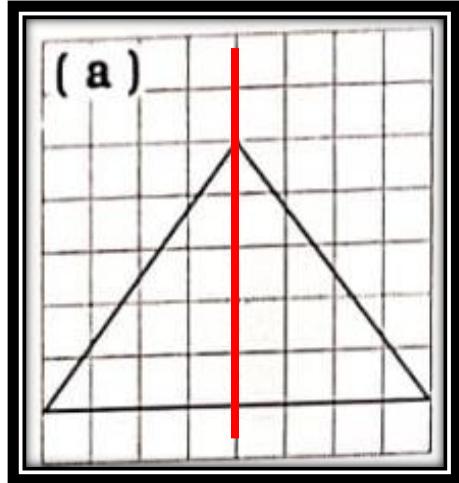
(i)

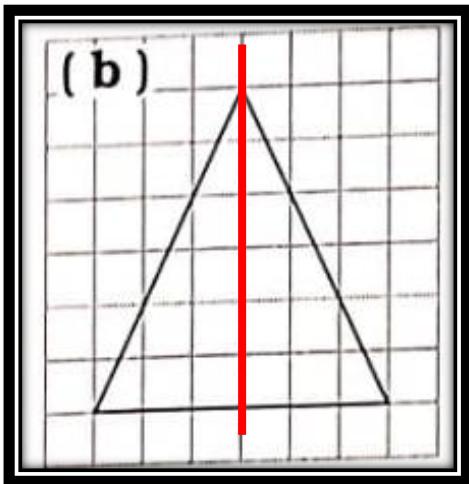
(i) અહીં આપેલ આકારમાં 5 સમિતિની
રેખાઓ છે. આકારમાં તે $l_1, l_2, l_3, l_4,$
અને l_5 , વડે દર્શાવેલ છે.

2. નીચેની દરેક આકૃતિમાંના ત્રિકોણની ચોરસ ખાનાંવાળા કાગળ
પર નકલ કરી દરેકની સંમિતિની રેખા(ઓ), જો હોય, તો શોધો
અને ત્રિકોણનો પ્રકાર નક્કી કરો. (તમે કાગળ વાળીને પણ કરી
શકો.)

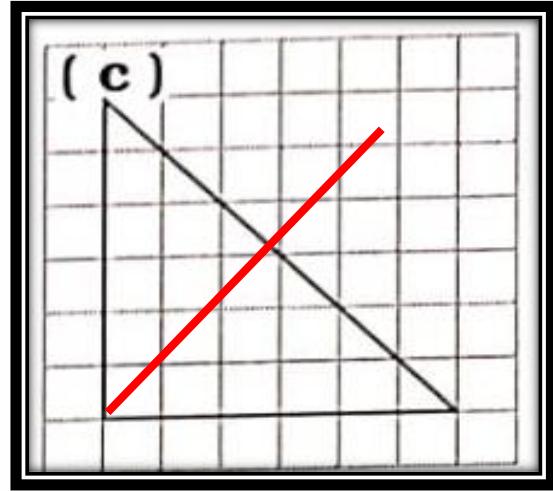

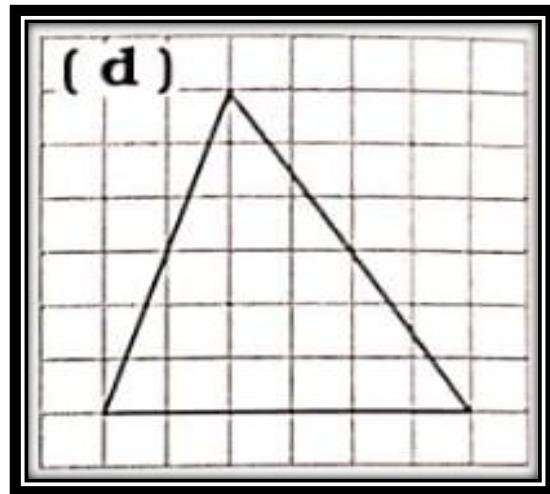
(a) અહીં આપેલી આકૃતિ સમદ્વિબાજુ ત્રિકોણની છ. તને એક જ સંમિતિની રેખા છ. આકૃતિમાં તો વડે દર્શાવેલ છે.

(b) અહીં આપેલી આકૃતિ સમદ્વિબાજુ ત્રિકોણની છ. તને એક જ સંમિતિની રેખા છ. આકૃતિમાં તો વડે દર્શાવેલ છે.

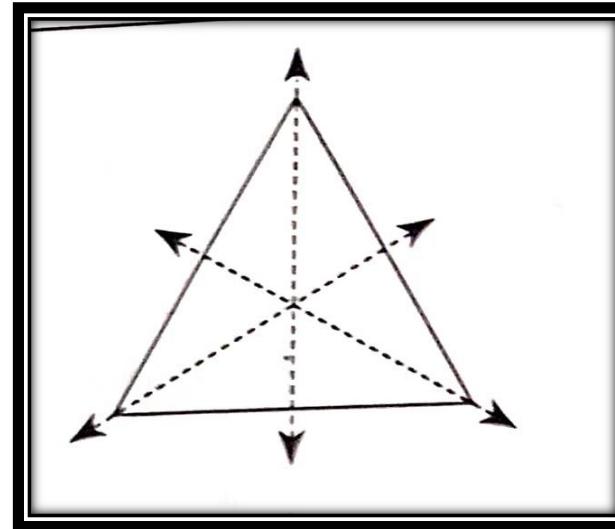
(c) અહીં આપેલી આકૃતિ સમદ્વિબાજુ કાટકોણ ત્રિકોણની છે. તને એક જ સંમિતિની રેખા છે. આકૃતિમાં તે વડે દર્શાવેલ છે.

(d) અહીં આપેલી આકૃતિ વિષમબાજુ ત્રિકોણની છે. તને એક પણ સંમિતિની રેખા નથી.

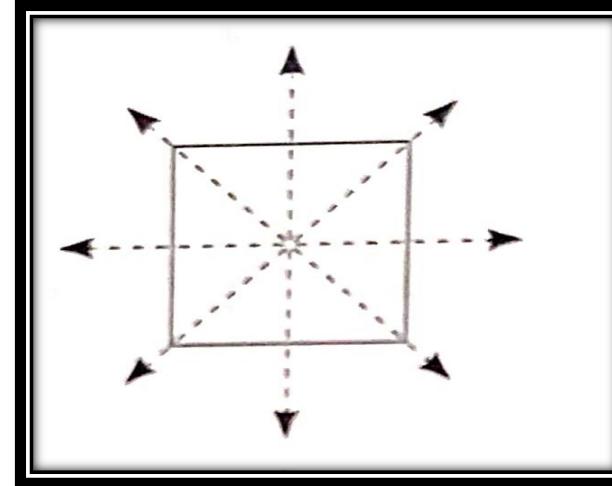
3. નીચેનું ક્રોષ્ક પૂર્ણ કરો:

સમબાજુ ત્રિકોણ

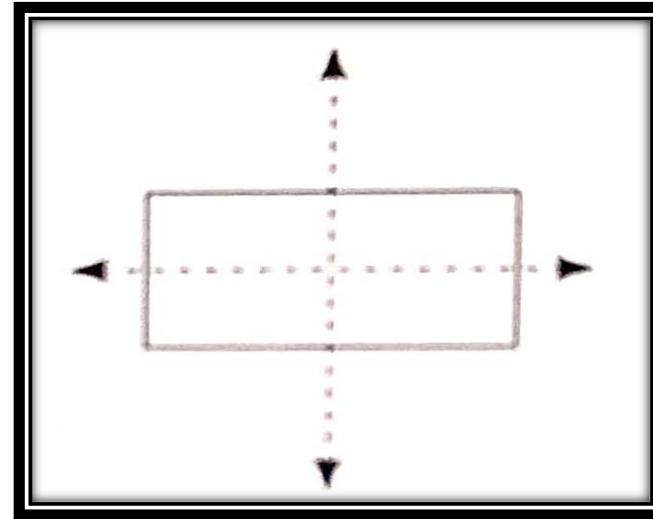
3

ચોરસ

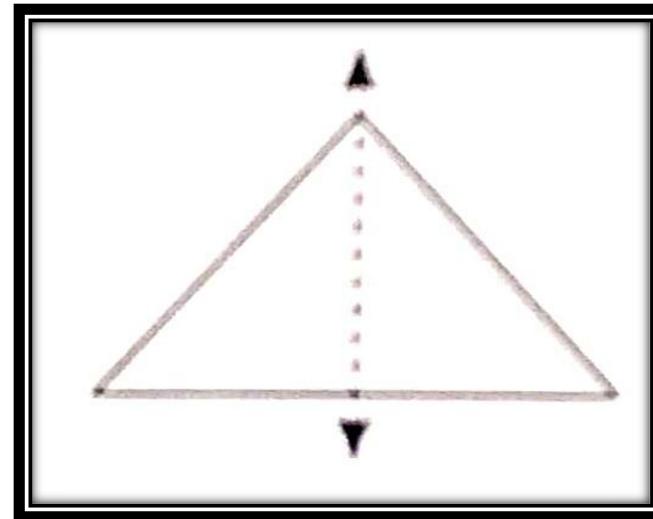
4

લંબચોરસ

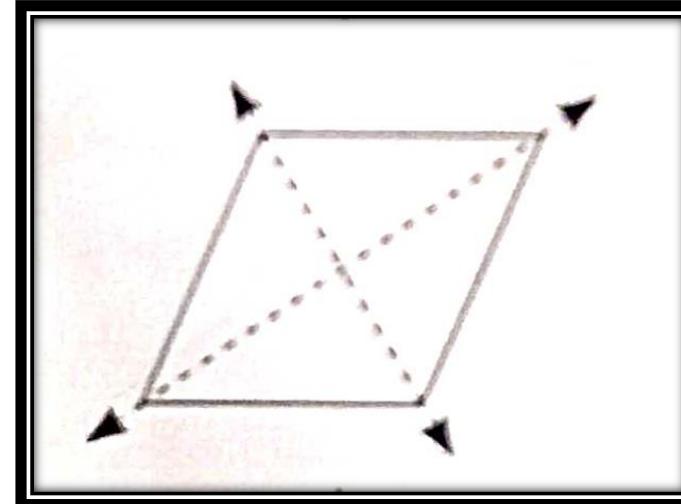
2

સમદ્વિબાજુ રિકોણ

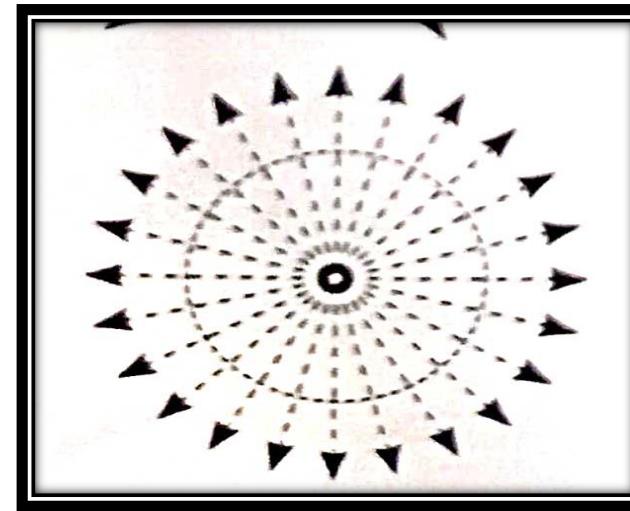
1

સમબાજુ ચતુર્ભોગ

2

વર્તુળ

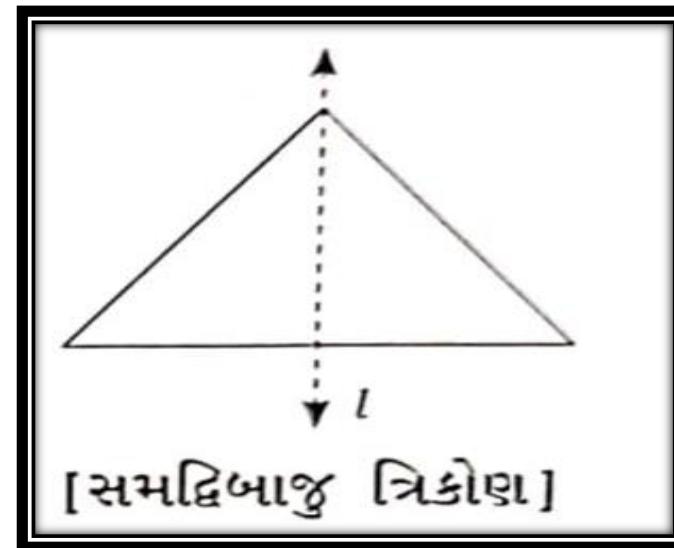

અસંખ્ય

4. તમે એવો ત્રિકોણ દોરી શકો કે જેને - દરેક માટે કાચી આકૃતિ દોરો.

(a) એક સંમિતિની રેખા હોય?

➤ હા, સમદ્વિબાજુ ત્રિકોણને માત્ર એક જ સંમિતિની રેખા હોય છે.
આકૃતિમાં । સંમિતિની રેખા દર્શાવેલ છે.

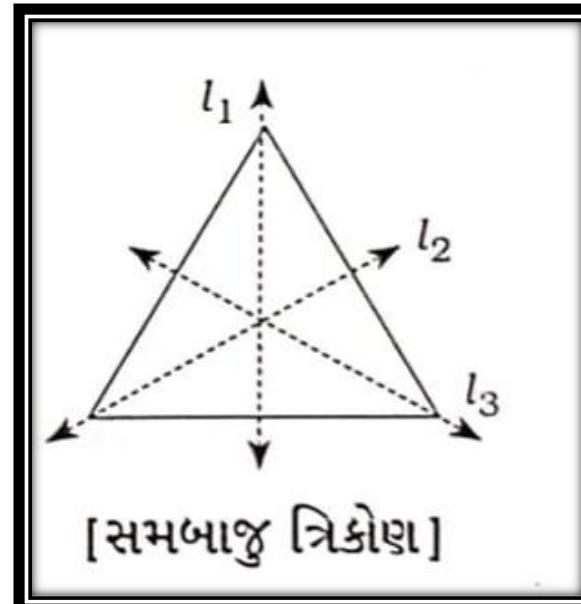

(b) બે સંમિતિની રેખા હોય?

- ના, જેને માત્ર બે જ સંમિતિની રેખાઓ હોય તેવો ક્રિકોણ દોરી ન શકાય.

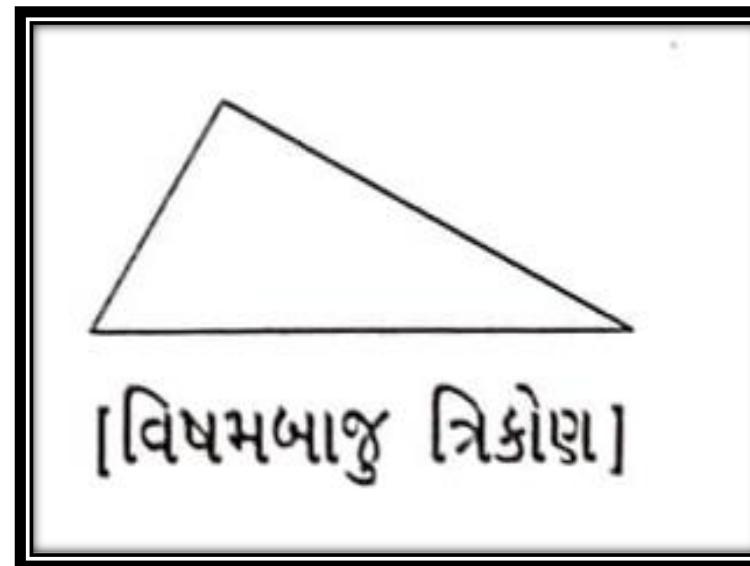
(c) ત્રણા સમિતિની રેખા હોય?

- હા, સમબાજુ ત્રિકોણને ત્રણા સમિતિની રેખાઓ છે. સમબાજુ ત્રિકોણની આકૃતિ બાજુમાં દર્શાવેલ છે. આકૃતિમાં ત્રણા સમિતિની રેખાઓ l_1 , l_2 , અને l_3 દર્શાવેલ છે.

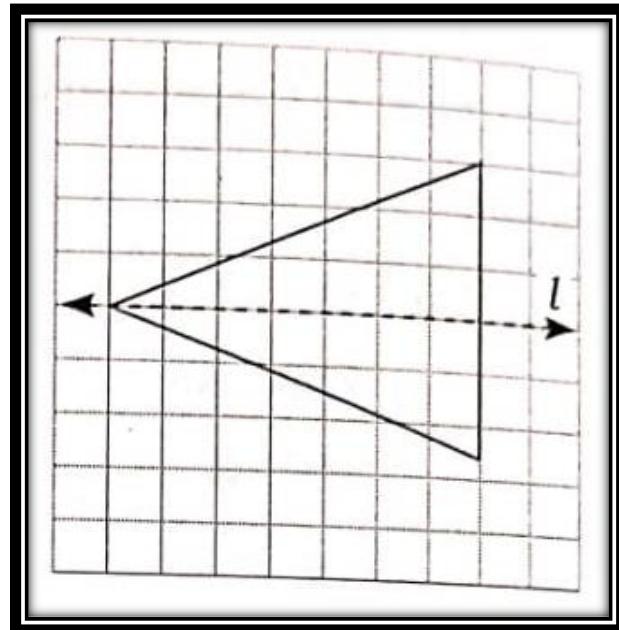
(d) એક પણ સંમિતિની રેખા ન હોય?

➤ હા, જેને એક પણ સંમિતિની રેખા ન હોય તેવો ત્રિકોણ દોરી શકાય. આ ત્રિકોણ વિષમબાજુ ત્રિકોણ છે.

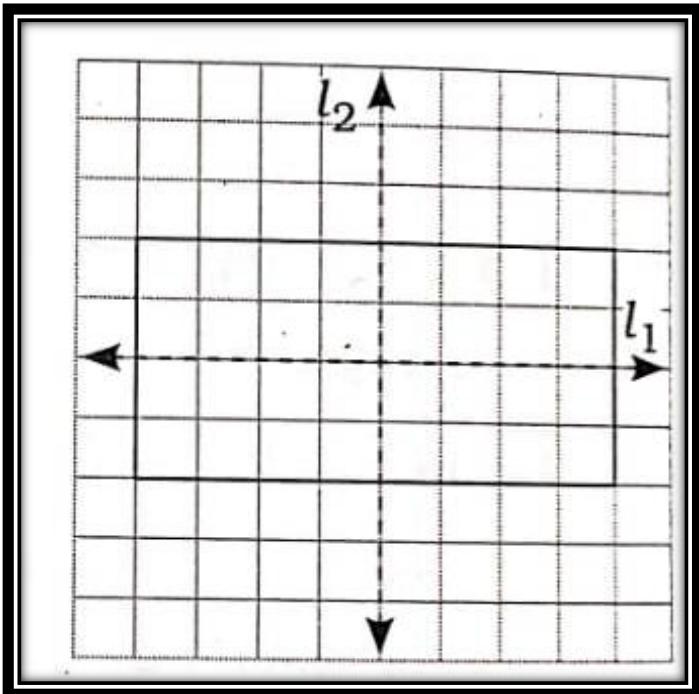
5. ચોરસ ખાનાંવાળા કાગળ પર નીચેના (આકાર) દોરો :

(a) એક ટ્રિકોણ કે જે આડી રેખા પર સંમિત હોય પણ ઉલ્લી રેખા પર ન હોય.

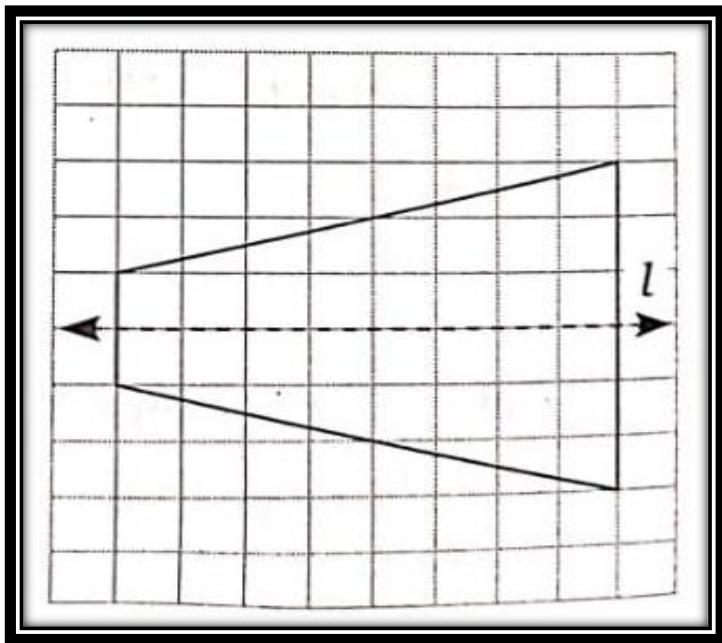

➤ જે આડી રેખા પર સંમિત હોય પણ ઉલ્લી રેખા પર સંમિત ન હોય, તે ટ્રિકોણ આડો સમદ્વિબાજુ ટ્રિકોણ છે. આ ટ્રિકોણમાં સંમિતિની રેખા | દર્શાવેલ છે.

(b) એક ચતુર્ભુણ કે જે આડી અને ઉલ્લી બંને રેખાને સંમિત હોય.

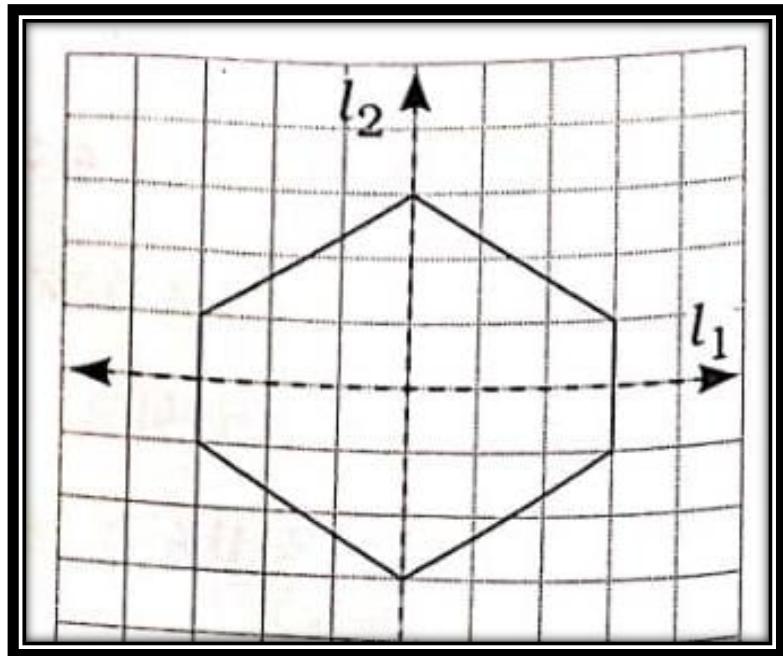

(c) એક ચતુર્ભુણ કે જે આડી રેખા પર સંમિત હોય પણ ઉલ્લી
રેખા પર ન હોય.

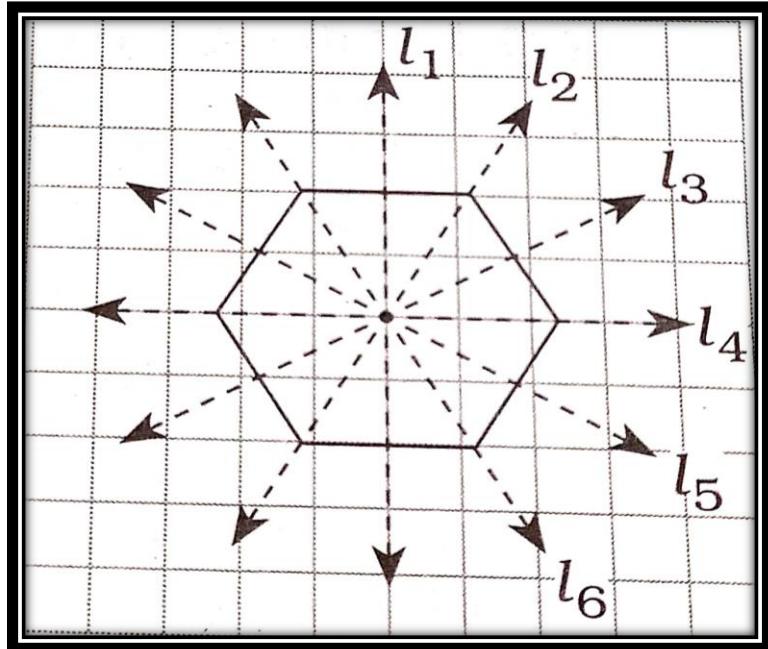
➤ જે આડી રેખા પર સંમિત હોય
પણ ઉલ્લી રેખા પર સંમિત ન
હોય તેવો ચતુર્ભુણ અહીં
આકૃતિમાં દર્શાવ્યો છે. આ
ચતુર્ભુણમાં સંમિતિની રેખા ।
દર્શાવેલ છે.

(d) એક ખટકોળ જેને બરાબર બે સંમિતિ રેખાઓ છે.

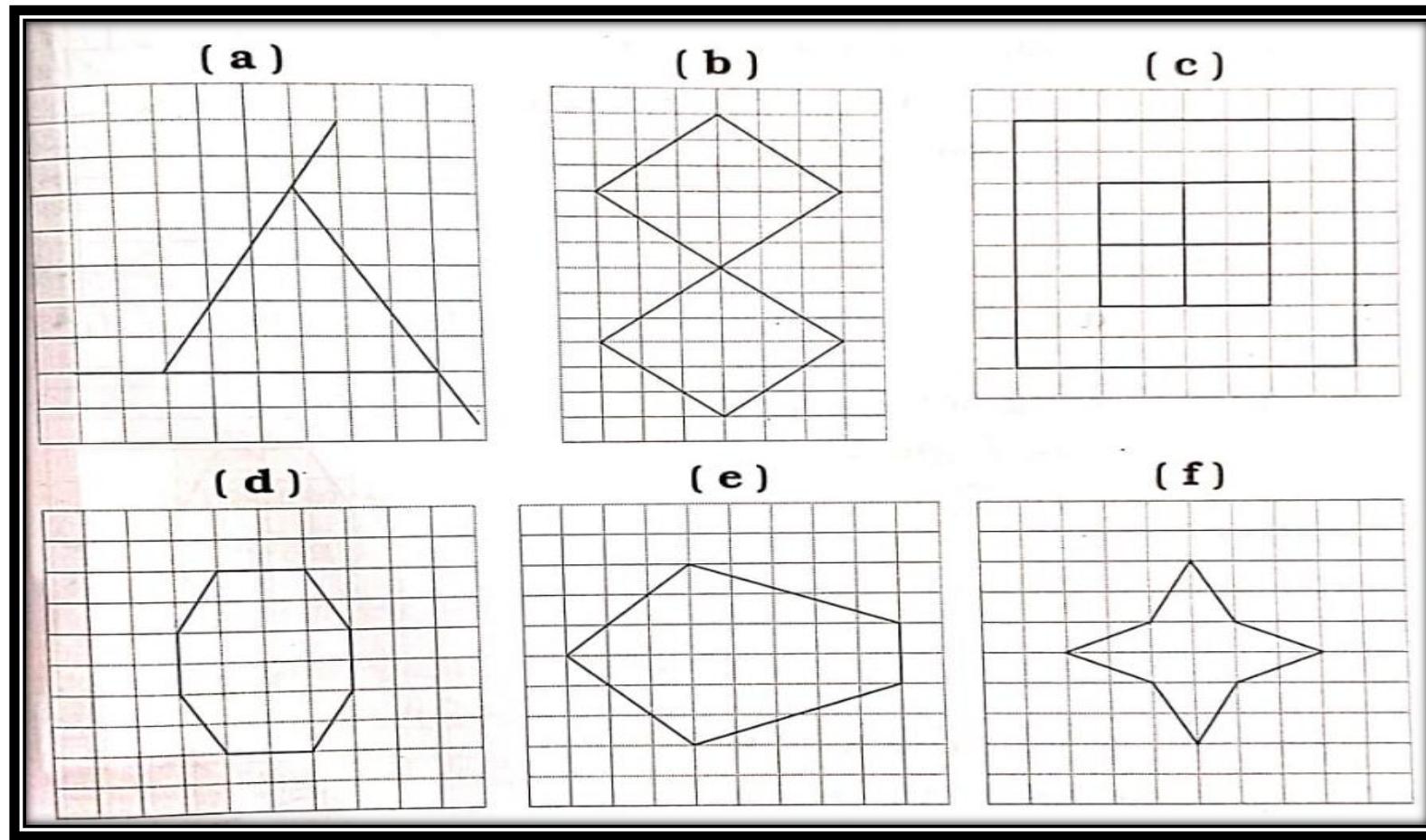
➤ ખટકોળ જેને બે સંમિતિની રેખાઓ છે, તે આકૃતિમાં દર્શાવેલ છે. આકૃતિમાં સંમિતિ ની રેખા, અને દર્શાવેલ છે.
નોંધ : અહીં દર્શાવેલ ખટકોળ ની બધી બાજુઓ સરખી નથી.

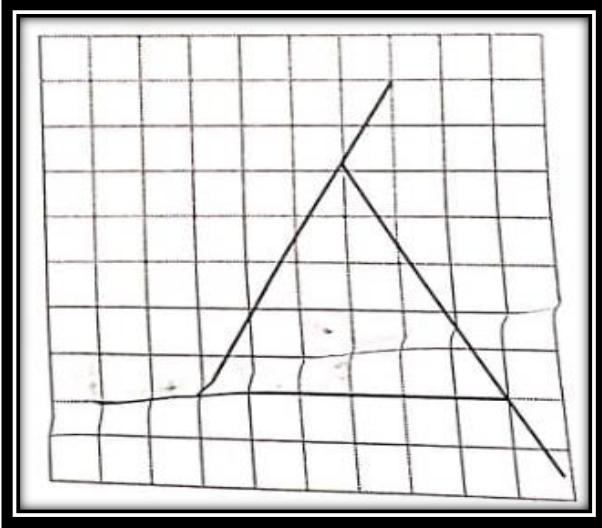
(e) એક ખટકોણ જેને સંમિતિ રેખાઓ છે.

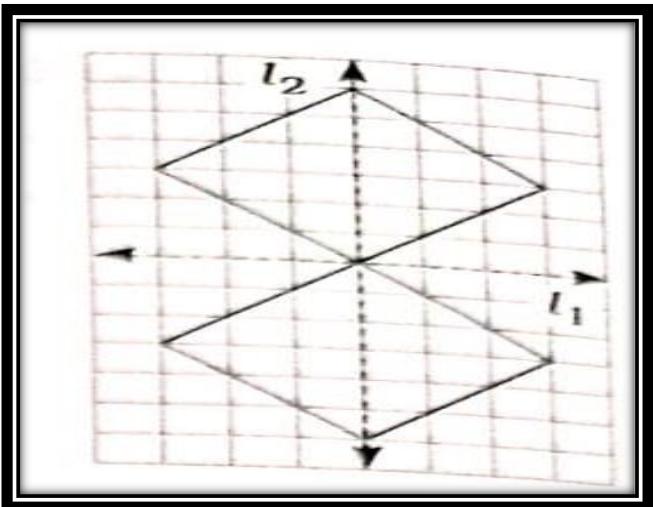
► એવો ખટકોણ જેને છ સંમિતિની રેખાઓ હોય, ત અહીં આકૃતિમાં દર્શાવેલ છે. તેમાં છ સંમિતિની રેખાઓ l_1, l_2, l_3, l_4, l_5 , અને l_6 , દર્શાવેલ છે.

6. નીચેની આકૃતિઓની નકલ કરો અને જો હોય, તો સંમિતિની રેખાઓ દરે :

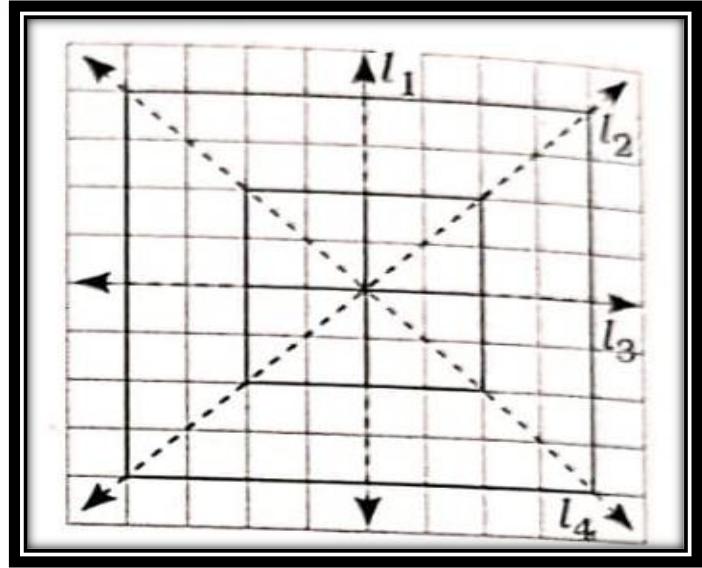

(a) અહીં આપેલી આકૃતિ સંમિત નથી.
તથી તેમાં સંમિતિની રેખા નથી.

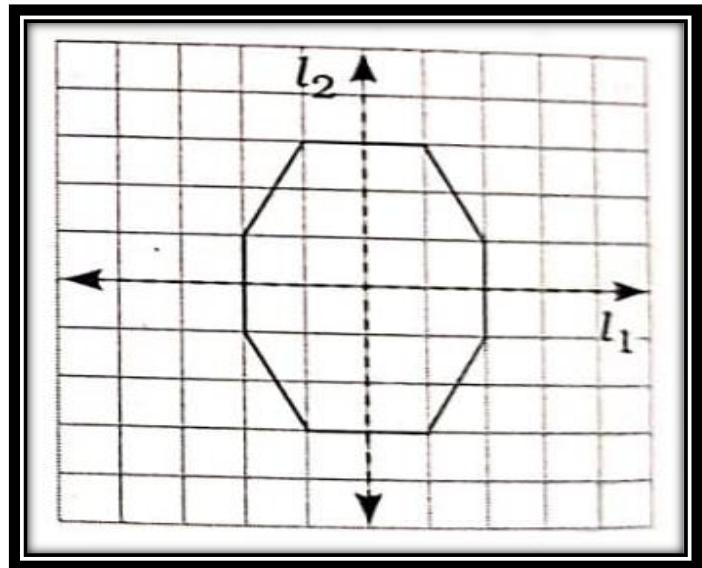

(b) અહીં આપેલી આકૃતિ સંમિત છે.
આકૃતિમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે તેમાં બે
સંમિતિની રેખાઓ l_1 અને l_2 છે.

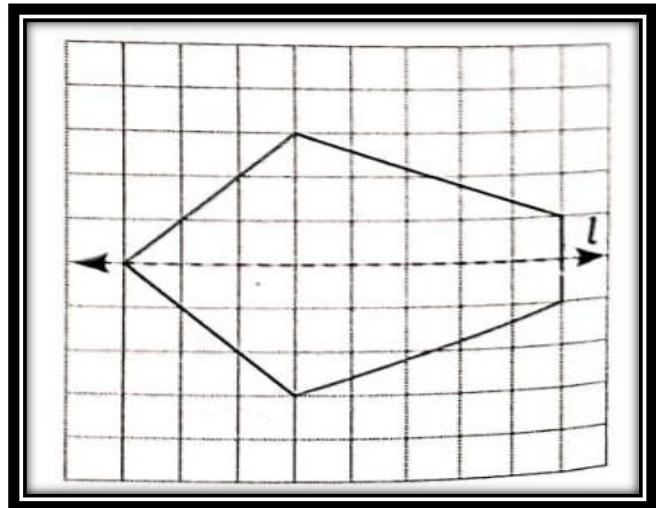
(c) અહીં આપેલી આકૃતિ સંમિત છે.

આકૃતિમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે તેમાં
ચાર સંમિતિની રેખાઓ l_1 ,
 l_2 , l_3 અને l_4 છે.

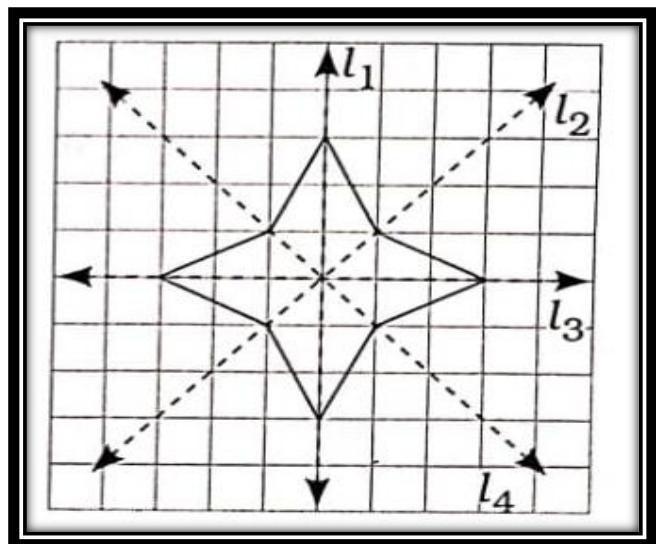
(d) અહીં આપેલી આકૃતિ સંમિત છે.

આકૃતિમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે તેમાં
બે સંમિતિની રેખાઓ l_1 , અને
 l_2 , છે.

(e) અહીં આપેલી આકૃતિ સંમિત છે.

આકૃતિમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે તેમાં
એક જ સંમિતિની રેખા છે.

(f) અહીં આપેલી આકૃતિ સંમિત છે.

આકૃતિમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે તેમાં
ચાર સંમિતિની રેખાઓ $l_1, l_2,$
 l_3 , અને l_4 , છે.

7. અંગ્રેજુ મૂળાક્ષરો A થી z લો. તેમાંના એવા અક્ષરોની યાદી બનાવો, જેમાં

(a) સંમિતિની રેખા ઉલ્લિ હોય. (દિ. ત., A)

➤ અંગ્રેજુ મૂળાક્ષરો જેમને સંમિતિની રેખા ઉલ્લિ હોય

(દિ. ત., A) તેવા મૂળાક્ષરો નીચે પ્રમાણે છે :

મૂળાક્ષરોની યાદી : A, H, I, M, O, T, U, V, W, X અને Y

(b) સંમિતિની રેખા આડી હોય. (દિ. ત., B)

➤ અંગ્રેજુ મૂળાક્ષરો જેમને સંમિતિની રેખા આડી હોય (દિ. ત., B) તેવા મૂળાક્ષરો નીચે પ્રમાણે છે :

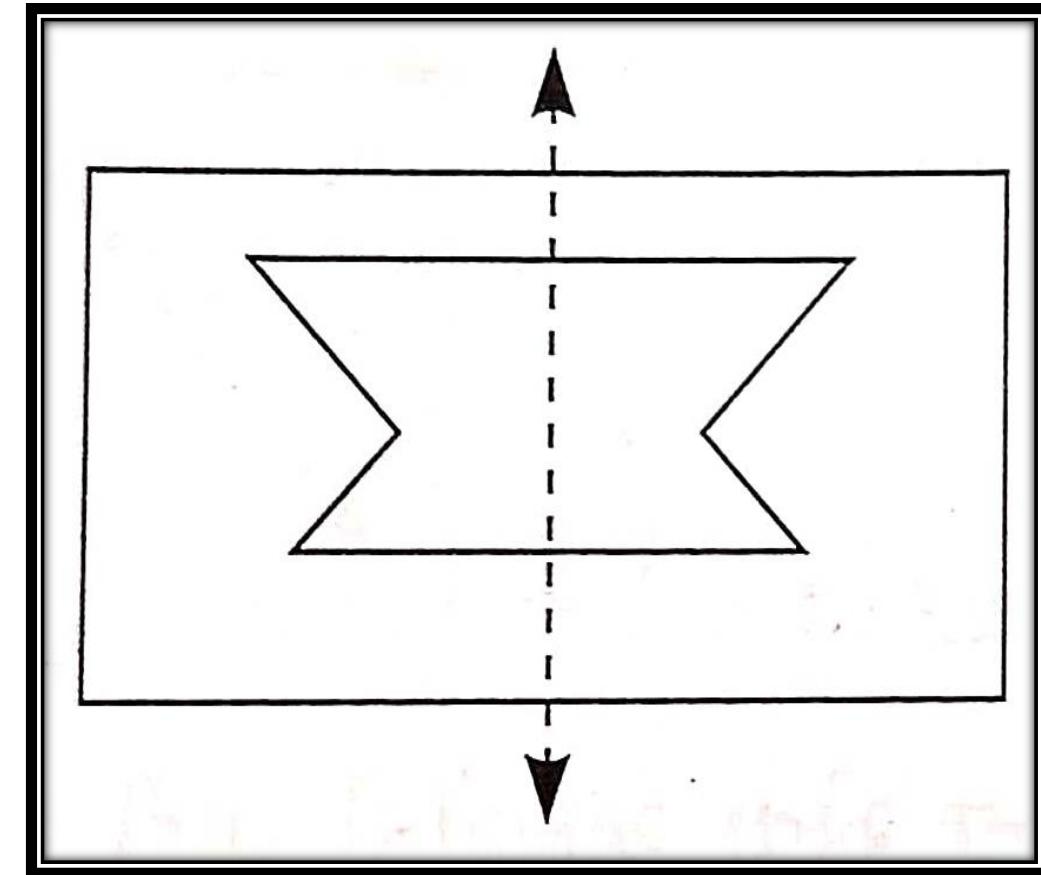
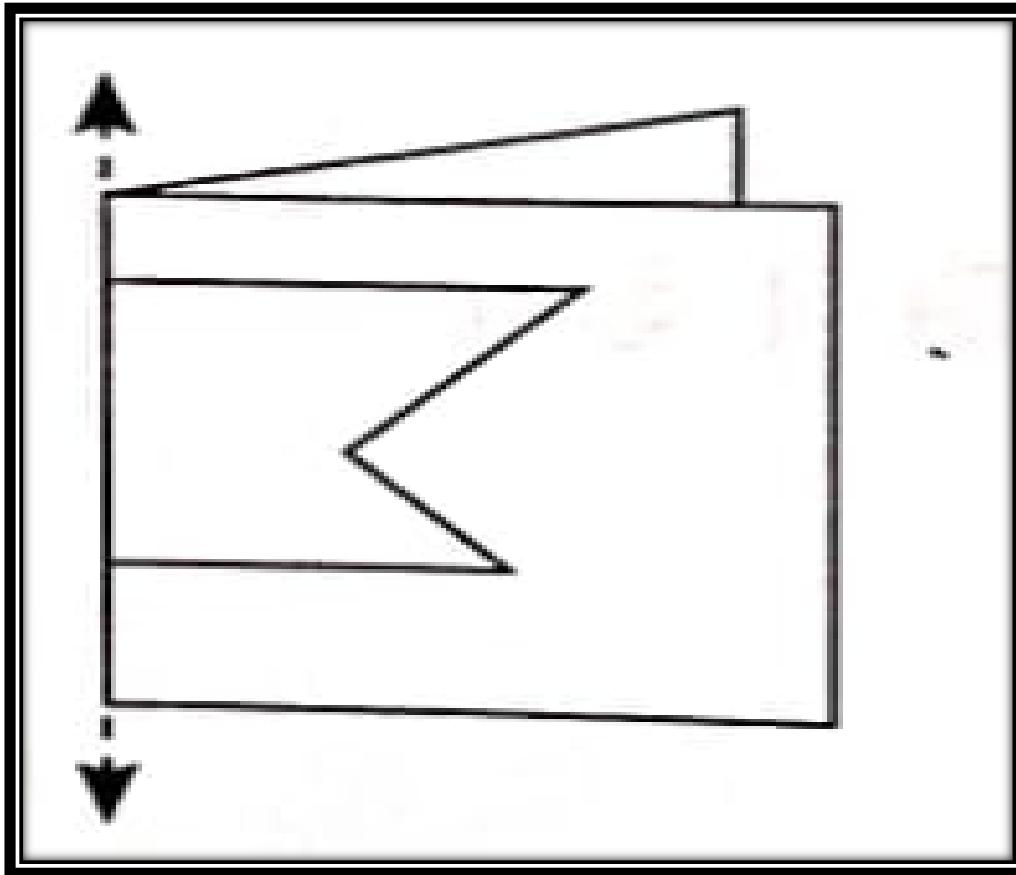
મૂળાક્ષરોની યાદી : B, C, D, E, H, I, K, O અને X

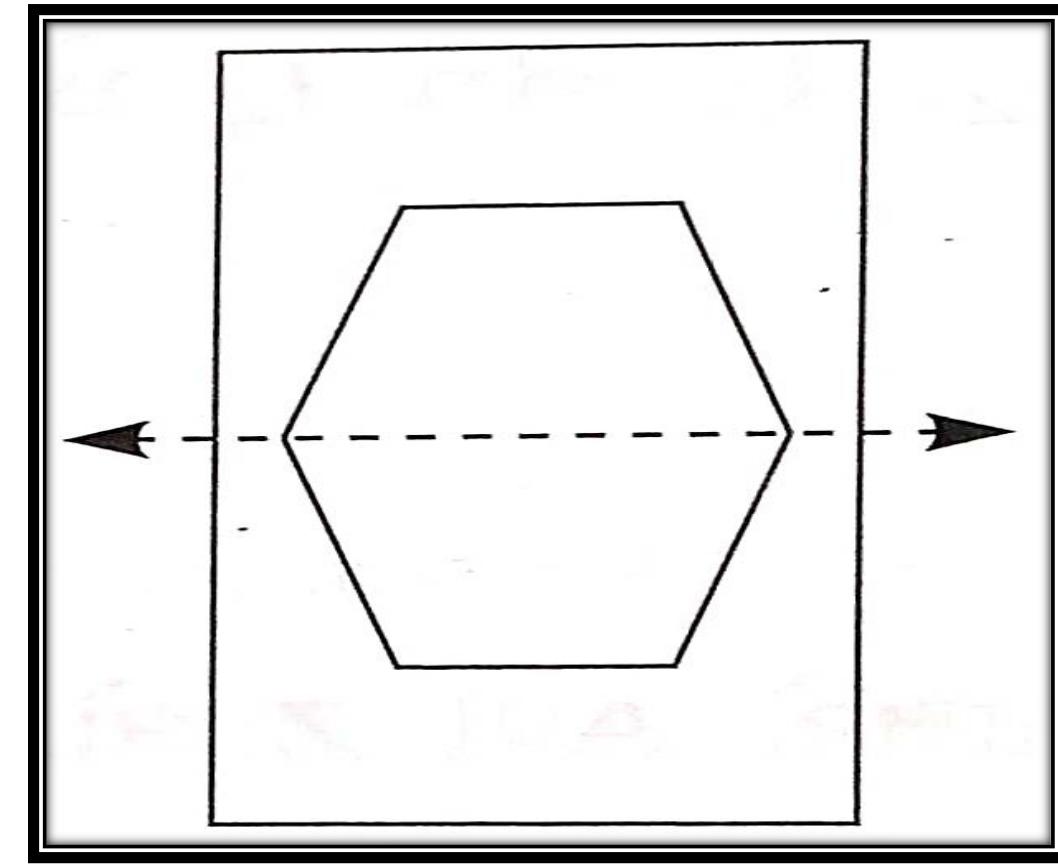
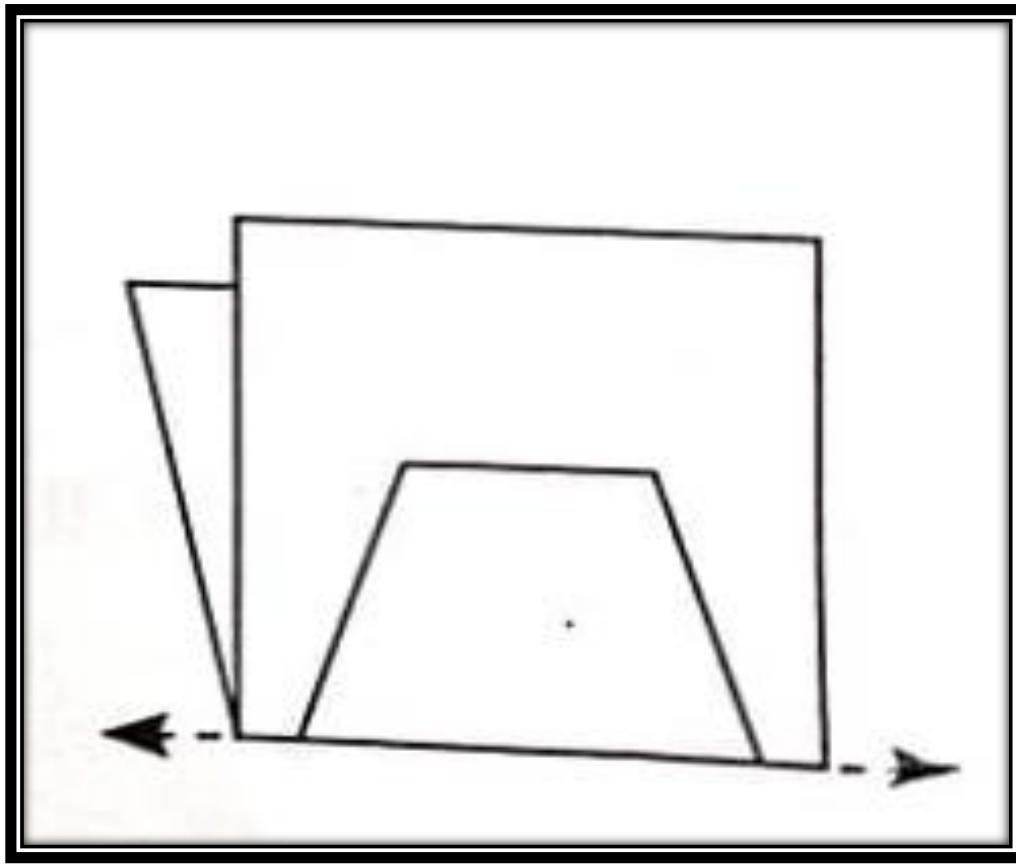
(c) સંમિતિની રેખા ન હોય. (E.L. T., 9) અથવા (કોઈ પણ રેખાને સંમિત ન હોય.)

► અંગ્રેજી મૂળાક્ષરો જેમને સંમિતિની એક પણ રેખા ન હોય (E.L. T., 9) તેવા મૂળાક્ષરો નીચે પ્રમાણે છે :
મૂળાક્ષરોની યાદી: F, G, J, L, N, P, , R, S અને Z

8. નીચે ગડી વાળેલા કાગળ અને તેની ગડી પર દોરેલી ભાત દર્શાવી
છે. દરેકમાં ભાતને કાખ્યા પણી મળતા આખા આકારની સાદી
આકૃતિ દોરો:

► પ્રશ્નમાં સૂચવ્યા પ્રમાણે કાર્ય કરતાં નીચે પ્રમાણે સંપૂર્ણ
ચિત્ર જોવા મળે :

Thanks

For watching